

ปาฐกถาพิเศษในงานสัมมนาวิชาการ
เนื่องในโอกาสครบรอบ 45 ปี แห่งการก่อตั้งธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ดร. ประสาร ไตรรัตน์วรกุล ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง “บทเรียน ความท้าทาย และกลยุทธ์ ในการรักษาเสถียรภาพ ภายใต้ความผันผวนของการเงินโลก”
วันศุกร์ที่ 6 กันยายน 2556 เวลา 13.30 – 14.15 น.
ณ ห้องออคิด บอลรูม 2-3 ชั้น 2 โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออคิด

ท่านกงสุลใหญ่ สาธารณรัฐประชาชนจีน
ท่านกงสุลใหญ่ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
ท่านรองกงสุล สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ท่านกงสุลกิตติมศักดิ์ สาธารณรัฐเปรู
ผู้อำนวยการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
คณะวิทยากร
และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มาร่วมงานครบรอบ 45 ปี แห่งการก่อตั้งสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ขอขอบคุณสำนักงานภาคแห่งนี้ที่เป็นกำลังสำคัญขององค์กรมาโดยตลอด ทำให้ ธปท. ได้รับข้อมูลเศรษฐกิจระดับภูมิภาคในเชิงลึกและสามารถมองภาพเศรษฐกิจได้อย่างถี่ถ้วน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนเชิงนโยบายด้านต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะความเป็นจริงมากที่สุด นอกจากนี้ สำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังมีส่วนสำคัญในการผลักดันนโยบายเศรษฐกิจด้านต่าง ๆ ในระดับภูมิภาค เช่น การส่งเสริมและพัฒนาระบบชำระเงินร่วมกันระหว่างไทยและลาว เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงินแก่ภาคธุรกิจ ซึ่งจะเป็นรากฐานที่ดีต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจการเงินของไทยและภูมิภาคต่อไป

วันนี้ถือเป็นโอกาสดีที่ผมได้รับเกียรติมาปาฐกถาพิเศษในหัวข้อ “บทเรียน ความท้าทาย และกลยุทธ์ ในการรักษาเสถียรภาพการเงิน ภายใต้ความผันผวนของการเงินโลก” ซึ่งเป็นประเด็นที่เป็นที่สนใจของทั่วโลกอยู่ในขณะนี้ และในช่วงสัมมนาต่อจากนี้ เรายังได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านที่จะมาแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลาย จากทั้งมุมมองของนักวิชาการและนักปฏิบัติผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินและการลงทุนระหว่างประเทศ มุมมองจากผู้ทำนโยบายที่ติดตามสถานการณ์เศรษฐกิจโลกและภูมิภาคอย่างใกล้ชิด และตัวแทนจากภาคอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จในการนำธุรกิจไทยสู่เวทีระดับสากล

ท่านผู้มีเกียรติครับ

หลายท่านในที่นี้คงจะรับรู้ถึงความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจการเงินโลก โดยเฉพาะในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญหลังจากธนาคารกลางสหรัฐฯ หรือ เฟด ออกมาส่งสัญญาณว่าอาจยุติมาตรการ

อัดฉีดสภาพคล่อง หรือ คิวอี ในเร็ว ๆ นี้ ทำให้ตลาดการเงินทั่วโลกเกิดความปั่นป่วนอย่างมาก สำหรับในไทยเอง หลายท่านอาจได้รับผลกระทบโดยตรงจากการที่ตลาดหุ้นไทยตก ค่าเงินบาทอ่อนลงอย่างรวดเร็ว และราคาทองคำผันผวน เมื่อมองไปข้างหน้า ความไม่แน่นอนเกี่ยวกับการยุติมาตรการคิวอี ตลอดจนพัฒนาการอื่น ๆ ในประเทศเศรษฐกิจหลักก็น่าจะยังเป็นปัจจัยที่ทำให้ตลาดการเงินโลก รวมทั้งไทย ยังคงต้องเผชิญกับความผันผวนเช่นนี้ต่อไปอีกระยะหนึ่ง

ในโลกปัจจุบันที่ระบบเศรษฐกิจการเงินมีความเชื่อมโยงกันสูง ผมมองว่าความผันผวนของตลาดการเงินและเงินทุนเคลื่อนย้ายเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก สิ่งสำคัญจึงอยู่ที่เราจะบริหารจัดการกับเงินทุนเคลื่อนย้ายอย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศ และต่อภาคธุรกิจของไทย ผมคิดว่าหากเรามองภาวะการเงินและเงินทุนเคลื่อนย้ายด้วยความตื่นรู้ คือ “รู้ทัน รู้จริง รู้ตัว และรู้รับมือ” ประเทศเราก็จะได้ประโยชน์อย่างมากจากความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจการเงินโลก ในขณะเดียวกันก็สามารถลดความเสี่ยงที่ความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้ายจะสร้างความเสียหายต่อประเทศได้

1. รู้ทัน: ติดตามสถานการณ์เศรษฐกิจการเงินโลก ด้วยความเข้าใจและมองไปข้างหน้า

“รู้” ในมิติแรก คือ “รู้ทัน” ถึงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์เศรษฐกิจการเงินโลกและในภูมิภาค ด้วยความเข้าใจที่เท่าที่ไปและนัยต่อตัวเรา ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ทำนโยบายรวมทั้งภาครัฐกิจเองควรตระหนักและติดตามอยู่ตลอดเวลา เพื่อเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะมาถึงอยู่เสมอ

กระแสเงินทุนเคลื่อนย้ายและค่าเงินในภูมิภาค รวมถึงดัชนีตลาดหุ้นที่เปลี่ยนทิศอย่างรวดเร็ว คงเป็นสิ่งยืนยันความผันผวนของภาวะการเงินโลกที่กระทบต่อเนื่องมายังตลาดการเงินในบ้านเรา หากมองเพียงผิวเผิน ความผันผวนทั้งหมดนี้อาจเป็นผลจากการดำเนินมาตรการและปัญหาในการสื่อสารด้านนโยบายของเฟด แต่หากจะมองให้ลึกซึ้งจริงๆ แล้ว การดำเนินการของเฟดหรือธนาคารกลางของประเทศเศรษฐกิจหลักอื่น ๆ นั้นเป็นเพียงเหตุการณ์จุดชนวน (trigger) ความผันผวนที่ตามมาแท้จริงแล้วเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความไร้เสถียรภาพ (instability) ของเงินทุนเคลื่อนย้าย ภายใต้ความเชื่อมโยงด้านการค้าการลงทุนโลกที่นับวันจะทวีความเข้มข้นมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะหลังวิกฤตเศรษฐกิจการเงินโลกเป็นต้นมา ที่ประเทศเศรษฐกิจหลักอยู่ในภาวะอ่อนแอยาวนาน ทำให้โลกอยู่ในภาวะที่ขาดหลักยึดที่มั่นคง ตลาดขาดความมั่นใจในทิศทางเศรษฐกิจของแต่ละภูมิภาค จึงไม่น่าแปลกใจที่เงินลงทุนจะอ่อนไหวมากต่อปัจจัยใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในโลก เพราะในภาวะไร้ความเชื่อมั่น นักลงทุนพร้อมที่จะปรับเปลี่ยนการคาดการณ์ในทันทีตามข้อมูลใหม่ที่ได้รับ โดยเฉพาะข้อมูลที่มาจกประเทศเศรษฐกิจหลักไม่ว่าจะเป็น สหรัฐฯ กลุ่มประเทศยูโร ญี่ปุ่น หรือจีน ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับประเทศอื่น ๆ สูง

หากมองเช่นนี้แล้ว ความผันผวนของภาวะการเงินโลกและเงินทุนเคลื่อนย้ายก็จะยังอยู่กับเราไปอีกนาน ในบางครั้งอาจอยู่นอกเหนือความสามารถในการควบคุมของเรา ฉะนั้น การติดตามสถานการณ์เพื่อให้รู้เท่าทันก็จะช่วยในการเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในทุกสถานการณ์

2. รู้จริง: เข้าใจธรรมชาติของเงินทุนเคลื่อนย้าย และนัยต่อเศรษฐกิจการเงินของประเทศ

“รู้” ต่อมา คือ “รู้จริง” การที่จะรับมือกับความผันผวนได้คือนั้น นอกจากจะต้องติดตามสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในเศรษฐกิจโลกแล้ว เราควรต้องเข้าใจพฤติกรรมของเงินทุนเคลื่อนย้ายและผลกระทบ ที่มีต่อเศรษฐกิจด้วย ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้จากการศึกษาวิเคราะห์เชิงลึก ข้อนี้สำคัญมากสำหรับผู้ทำนโยบาย ในการวางแผนรับมือได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิผลมากที่สุด ความรู้จริงของผู้ทำนโยบายในเรื่องนี้จะช่วย สร้างความมั่นใจให้กับภาคเอกชนว่าทางการสามารถดูแลเสถียรภาพทางการเงินได้ และในแง่ของประชาชน ทั่วไป การติดตามข่าวสารและบทวิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจสถานการณ์อย่างแท้จริง ก็จะช่วยให้เราเข้าใจและ รับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ไม่ตื่นตกใจไปกับกระแสข่าวลือที่เกิดขึ้นในตลาด

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเงินทุนเคลื่อนย้ายที่สำคัญต่อการทำนโยบาย คือ การรู้ว่าอะไรเป็นปัจจัย กำหนดการไหลเข้าหรือไหลออกของเงินทุนเคลื่อนย้าย โดยทั่วไปเงินทุนจะไหลจากที่ที่ให้ผลตอบแทนต่ำ ไปที่ที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า ซึ่งในช่วงที่ผ่านมา เงินทุนจากต่างประเทศได้รับแรงผลักดันจากอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำมาก จนเข้าใกล้ศูนย์ในประเทศเศรษฐกิจหลัก ทำให้นักลงทุนต้องแสวงหาผลตอบแทนที่สูงขึ้นโดยเข้ามาลงทุน ในประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่มากขึ้น ซึ่งผลตอบแทนที่สูงกว่าในที่นี้ ไม่ได้หมายถึงผลตอบแทนในรูปของอัตรา ดอกเบี้ยเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงผลตอบแทนจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยน จากการที่ เศรษฐกิจขยายตัวได้ดี อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำ แต่ผลตอบแทนเหล่านี้จะถูกพิจารณาชั่งน้ำหนักกับความ เสี่ยงด้านต่างๆ ทั้งความเสี่ยงต่อเสถียรภาพการเงิน ความเสี่ยงด้านนโยบาย รวมถึงความเสี่ยงด้านเสถียรภาพ การเมือง เป็นต้น

จากการศึกษาของต่างประเทศและ ธปท. ที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยภายนอก เช่น สภาพคล่องที่มีมาก ในระบบการเงินโลกและอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำในประเทศเศรษฐกิจหลัก ส่งผลให้เงินทุนเคลื่อนย้ายเพิ่มมากขึ้นใน เศรษฐกิจโลก แต่ปัจจัยภายในของแต่ละประเทศ โดยเฉพาะที่สะท้อนความแข็งแกร่งของปัจจัยพื้นฐานทาง เศรษฐกิจ มีความสำคัญกว่ามากในการกำหนดว่าเงินทุนจะไหลเข้าหรือไหลออกจากประเทศนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด

อีกประเด็นหนึ่งที่เป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติของเงินทุนเคลื่อนย้ายที่มายังประเทศตลาดเกิดใหม่ คือ เงินทุนมักเคลื่อนไหวในทิศทางสอดคล้องกับวัฏจักรเศรษฐกิจของประเทศนั้น ๆ (procyclical) หมายความว่า ในยามที่เศรษฐกิจเฟื่องฟูก็จะมีเงินทุนไหลเข้าประเทศเป็นจำนวนมาก และมักจะไหลออกในยามที่ เศรษฐกิจเริ่มส่อเค้าขบเซา ซึ่งอาจเป็นการซ้ำเติมเศรษฐกิจได้ ในช่วงขาเข้า หากเงินทุนที่เข้ามาเป็นเงิน ลงทุนระยะยาวก็จะเกิดประโยชน์ต่อประเทศ เพราะทำให้เกิดการจ้างงาน สร้างรายได้ เกิดการถ่ายทอด เทคโนโลยีให้กับประเทศผู้ได้รับเงินลงทุน และเงินทุนประเภทนี้มีแนวโน้มจะไหลออกยาก ในทางตรงกันข้าม หากเงินทุนส่วนใหญ่เข้ามาเพื่อเก็งกำไรระยะสั้นในสินทรัพย์ต่าง ๆ โดยไม่ได้คิดจะอยู่นาน ทำให้ไม่ได้นำไปใช้ ในการลงทุนเพื่อพัฒนาประเทศอย่างแท้จริงแล้ว ก็จะทำให้เศรษฐกิจดูหิวหาวเพียงระยะสั้น เพราะเมื่อใดก็ตาม ที่เศรษฐกิจเริ่มสะดุดและความเชื่อมั่นของนักลงทุนเริ่มสั่นคลอน แม้จะเป็นช่วงที่ต้องการให้เงินทุนอยู่กับเรา มากและนานที่สุด แต่ก็ไม่สามารถเหนี่ยวรั้งไว้ได้ ซึ่งจะซ้ำเติมให้เศรษฐกิจยิ่งบอบช้ำมากขึ้น

ในส่วนนี้ ภาครัฐเองสามารถช่วยสร้างบรรยากาศการลงทุนและความเชื่อมั่นในอนาคตของเศรษฐกิจเพื่อทำให้ไทยเป็นประเทศที่น่าดึงดูดของเงินลงทุนระยะยาว ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของเงินทุนเคลื่อนย้าย

3. รู้ตัว: ประเมินตนเองอยู่เสมอ ตระหนักถึงข้อจำกัดของการใช้เครื่องมือ

เมื่อรู้ว่าความผันผวนยังจะอยู่กับเราไปอีกนาน และเข้าใจถึงธรรมชาติของเงินทุนเคลื่อนย้ายแล้ว “รู้” ที่สำคัญต่อมา คือ “รู้ตัว” รู้ตัวในที่นี้หมายถึง ต้องประเมินตนเองอยู่เสมอว่าเรามีความเสี่ยงที่เงินทุนจะไหลออกจากประเทศอย่างฉับพลันมากน้อยเพียงใด และรู้ว่าเครื่องมือในการบริหารจัดการผลกระทบที่มาจากเงินทุนเคลื่อนย้ายนั้นมีประสิทธิภาพหรือข้อจำกัดอย่างไร ในแง่ของผู้ประกอบการก็เช่นเดียวกัน ควรต้องสำรวจและประเมินศักยภาพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อหาทางลดความเสี่ยง และเพิ่มโอกาสทางธุรกิจให้ตัวเองอยู่ตลอด

ในการประเมินความเสี่ยงของไทย เราอาจเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ของตัวเองและประเทศอื่น ๆ ที่เคยประสบปัญหาเงินทุนไหลออกรุนแรง ซึ่งปัจจัยเสี่ยงที่นักลงทุนจับตามองในการตัดสินใจเคลื่อนย้ายเงินทุนออกจากประเทศนั้น สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ความไร้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ประเทศที่เติบโตบนพื้นฐานของปัจจัยชั่วคราว เช่นการกระตุ้นด้านอุปสงค์ หรือเติบโตจากภาวะ “เงินง่าย” (easy money) จากปัจจัยภายนอก หรือจากการกั๊กยืมจากต่างประเทศที่ไม่สร้างศักยภาพของประเทศในการแข่งขัน จะทำให้ประเทศเหล่านี้เปราะบางต่อผลกระทบจากภายนอก หรือวิ่งเข้าสู่ข้อจำกัดในการเติบโตในที่สุด
2. ความไร้เสถียรภาพทางการเงิน หากประเทศมีอัตราเงินเฟ้อสูง เกิดฟองสบู่ในราคาสินทรัพย์ต่าง ๆ หรือมีการก่อหนี้ที่สูงเกินตัวอย่างเรื้อรัง ปัจจัยเหล่านี้จะเพิ่มความเสี่ยงเชิงระบบของประเทศนั้น ๆ และทำให้นักลงทุนไม่อยากอยู่ต่อเพราะกังวลว่าปัญหาเหล่านี้จะนำประเทศเข้าสู่วิกฤตได้
3. ความไร้เสถียรภาพด้านสถาบัน เช่น ปัญหาการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมไปถึงความเสี่ยงด้านนโยบายและการบังคับใช้กฎหมาย เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะทำลายความเชื่อมั่นของนักลงทุนในระยะยาว และลดแรงจูงใจของเงินทุนที่ดีที่จะเข้ามาทำประโยชน์ให้กับเศรษฐกิจ

สำหรับประเทศไทย ความเสี่ยงด้านเสถียรภาพที่กล่าวมาข้างต้นยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับหลาย ๆ ประเทศที่กำลังประสบปัญหาเงินทุนไหลออกรุนแรงในขณะนี้ สิ่งสำคัญ คือ **เราจะต้องพยายามไม่ทำให้ตัวเองซึ่งยังมีปัจจัยพื้นฐานที่ดีอยู่ แต่กลับถูกมองว่าอยู่ในสถานะเดียวกับประเทศที่ประสบปัญหา** เพราะหากนักลงทุนขาดความเชื่อมั่นแล้ว ก็จะส่งผลให้เงินทุนไหลออก จนอาจเกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่า self-fulfilling ได้ ซึ่งก็หมายถึง ความเชื่อนั้นสามารถทำให้เหตุการณ์เกิดขึ้นได้จริง

อีกด้านหนึ่งที่ธนาคารกลางต้องตระหนักอยู่เสมอ คือ ประสิทธิภาพและข้อจำกัดของเครื่องมือที่ใช้ในการดูแลเสถียรภาพทางการเงิน โดยเฉพาะภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ในปัจจุบันที่เศรษฐกิจการเงินทั่วโลกเชื่อมโยงกันมากขึ้นกว่าในอดีต และธรรมชาติของเงินทุนเคลื่อนย้ายที่ลื่นไหลได้

รวดเร็วขึ้น ประกอบกับผลกระทบจากนโยบายในต่างประเทศที่อาจส่งผ่านมาได้ผ่านความเชื่อมโยงที่เพิ่มมากขึ้นนี้ ทำให้การดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางมีความซับซ้อนและมีข้อจำกัดมากขึ้น โดยต้องคำนึงถึงผลได้ผลเสียจากการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบและรอบด้าน และมีความจำเป็นที่จะต้องหาเครื่องมือเสริม เพื่อไม่ให้ข้อจำกัดและผลข้างเคียงของการใช้เครื่องมือ นโยบายการเงินกลายเป็นความเสี่ยงอย่างหนึ่งต่อเสถียรภาพของประเทศ

4. รัฐบาลมี: ผสมผสานเครื่องมือเพื่อรับมือระยะสั้น เพิ่มศักยภาพรองรับเพื่อประโยชน์สูงสุดในระยะยาว

เพื่อที่จะสามารถก้าวผ่านและยืนหยัดท่ามกลางเศรษฐกิจการเงินโลกที่ผันผวนนี้ได้ เราจำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมทั้งแนวทางในระยะสั้นและระยะยาวเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในระยะข้างหน้า “รู้” สุดท้ายที่ผมจะพูดถึง จึงเป็นเรื่องของการ “รู้รับมือ”

ในส่วนของแบงก์ชาติซึ่งมีหน้าที่หลักในการดูแลเสถียรภาพทางการเงินของประเทศ ได้มีแนวทางและขั้นตอนที่ชัดเจนในการรับมือกับความผันผวนในระยะสั้นของภาวะการเงินโลกซึ่งประกอบด้วย (1) การติดตามการเคลื่อนไหวของเงินทุนในปัจจุบันอย่างใกล้ชิด รวมถึงมองไประยะข้างหน้าอยู่เสมอ (2) การประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์ความเสี่ยงต่อระบบเศรษฐกิจการเงินอย่างรอบด้านในภาพรวม และมองลึกลงไปในแต่ละภาคส่วน โดยให้ความสำคัญและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่ได้รับผลกระทบ และ (3) การเตรียมพร้อมด้านเครื่องมือ นโยบายต่าง ๆ ที่จะช่วยลดผลกระทบต่อเศรษฐกิจตามความจำเป็น ซึ่งรวมถึงมาตรการด้าน macro-prudential เพื่อป้องกันการสะสมความไม่สมดุลในบางภาคส่วนของเศรษฐกิจโดยตรง การผสมผสานเครื่องมือ นโยบายเพื่อรับมือกับความผันผวนในระยะสั้นของเงินทุนเคลื่อนย้ายนี้ จำเป็นต้องอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจธรรมชาติของเงินทุนเคลื่อนย้าย เข้าใจสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และเข้าใจข้อจำกัดของเครื่องมือแต่ละประเภทตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

อย่างไรก็ดี แนวทางในการรับมือกับความผันผวนของตลาดการเงินโลกที่สำคัญและยั่งยืนกว่า ก็คือการสร้างความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศและความน่าดึงดูดในฐานะประเทศที่นำลงทุน ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงที่เงินทุนจะไหลออกฉับพลันในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ตื่นตระหนกในตลาดการเงินโลก และลดผลกระทบที่เงินทุนไหลออกจากการสร้างความเสียหายรุนแรงต่อเศรษฐกิจภายในประเทศ นอกจากนี้ การมีโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ดี ไม่ว่าจะเป็นด้านระบบสาธารณสุขที่ทันสมัย ตลาดเงินและตลาดทุนที่เอื้อต่อการจัดสรรเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ หรือทรัพยากรมนุษย์ที่พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่มาพร้อมกับการลงทุน ปัจจัยเหล่านี้ต่างจะช่วยให้ประเทศได้รับผลประโยชน์จากเงินลงทุนของต่างชาติได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยมากยิ่งขึ้น

ท่านผู้มีเกียรติครับ

เหตุการณ์ความผันผวนในตลาดการเงินโลกและผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ ในช่วงที่ผ่านมา ได้ชี้ให้เห็นความจริงอย่างหนึ่งที่มีความหมายต่อเราทุกคนทั้งผู้ทำนโยบายและภาคธุรกิจ นั่นคือ การเติบโตแบบฉาบฉวยที่ไม่ได้มาจากการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานที่แท้จริง เป็นสิ่งไม่ยั่งยืน ในช่วงก่อนหน้าที่ภาวะการเงินทั่วโลกผ่อนคลาย

มากกว่าปกติ ต้นทุนทางการเงินอยู่ในระดับต่ำ สภาพคล่องในระบบการเงินอยู่ในระดับสูง เงินทุนไหลเข้ามายังประเทศตลาดเกิดใหม่อย่างต่อเนื่อง หากประเทศมีแต่หลงผิด พอใจกับการที่เศรษฐกิจขยายตัวได้ดีโดยไม่ได้แยกแยะว่าการเติบโตดังกล่าวเกิดจากสาเหตุปัจจัยใด และจะมีวันหมดสิ้นไปหรือไม่ หรือให้ความสำคัญแต่กับการจัดการกับความผันผวนในระยะสั้น โดยลืมที่จะวางรากฐานที่มั่นคงให้กับเศรษฐกิจในระยะยาว เมื่อถึงคราวที่ปัจจัยชั่วคราวเหล่านี้หมดลง ก็อาจพลิกภาพเศรษฐกิจที่เคยดูสวยหรูให้กลับมัวหมองได้โดยไม่ทันตั้งตัว

ความจริงนี้ ก็เกิดขึ้นได้กับภาคธุรกิจเช่นกัน **ธุรกิจที่จะยืนหยัดผ่านร้อนผ่านหนาว ผ่านมรสุมทางเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศไปได้ คือ ธุรกิจที่ตั้งอยู่บนความไม่ประมาท** มีการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะการเงิน **ในขณะเดียวกัน ก็ต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัว ไม่หยุดยั้งที่จะพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ** เพื่อก้าวตามให้ทันกับโลกที่หมุนเปลี่ยนไปอยู่ตลอดเวลา

หากเปรียบเทียบทุนเคลื่อนย้ายเหมือนน้ำ คงปฏิเสธไม่ได้ว่าน้ำนั้นสามารถสร้างประโยชน์ใหญ่หลวงต่อผู้ได้รับ แต่อย่างที่เรา รู้กันดี น้ำที่ไหลบ่ามามากและเร็วเกินไปก็สร้างความเดือดร้อนได้นานับประการเช่นกัน และยังทำให้ต้องฟื้นฟูความเสียหายกันอีกนานหลังจากที่น้ำลดลงแล้ว ประเทศผู้รับจะได้รับประโยชน์และผลกระทบมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่ที่ว่า เรามีระบบบริหารจัดการกับน้ำที่ดีแล้วหรือไม่ โดยเฉพาะสำหรับประเทศที่มีตลาดการเงินขนาดเล็ก อย่างหลาย ๆ ประเทศที่เป็นตลาดเกิดใหม่รวมทั้งไทยเอง ย่อมมีโอกาสน้ำจะไหลท่วมบ้านเรือนสร้างความเสียหายมากกว่าประเทศที่ตลาดพัฒนามากกว่าเรา แต่ครั้งเราจะหาทางปิดกั้นไม่ให้น้ำไหลเข้าประเทศ หรือห้ามไม่ให้ฝนตกหนัก ก็คงทำได้ยาก และอาจทำให้ประเทศเสียโอกาสในการใช้ประโยชน์จากน้ำเพื่อการพัฒนา สิ่งสำคัญจึงอยู่ที่ การสร้างระบบชลประทานที่ดี เพื่อผันน้ำไปในที่ที่จะเกิดประโยชน์สูงสุด มีเขื่อนที่จะคอยกักเก็บและชะลอการไหลของกระแสน้ำไปสู่ครัวเรือนโดยไม่สร้างความเสียหายในขณะเดียวกัน เรือกสวนไร่นาต่าง ๆ ก็ควรต้องมีระบบบริหารจัดการน้ำของตนเองเช่นกัน ควบคู่ไปกับการพัฒนาหน้าดิน หรือพัฒนาพันธุ์ของพืชผลเพื่อให้มีความทนทานต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น สามารถสร้างผลผลิตได้ไม่ว่าจะฝนชุกหรือน้ำแล้ง

ผมเชื่อมั่นว่าประเทศไทยเรายังมีศักยภาพที่จะเติบโตได้อีกมาก แม้ในภาวะที่ต้องเผชิญกับความผันผวนสูง สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น ถือเป็นความหวังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในระยะต่อไป เนื่องจากมีความพร้อมทั้งด้าน (1) **ที่ตั้ง** เนื่องจากเป็นภาคที่มีพื้นที่มากที่สุด และเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงระหว่างประเทศยักษ์ใหญ่แห่งเอเชียอย่างจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี กับประเทศในอาเซียน อีกทั้งยังมี (2) **กำลังคน** ที่พร้อม เพราะนอกจากจะเป็นภาคที่มีจำนวนคนมากที่สุดแล้ว คนในภาคนี้ยังมีความขยันและอดทนเป็นทุนเดิม หากทุกคนใช้โอกาสจากความได้เปรียบเชิงโครงสร้างนี้ก้าวเดินไปพร้อมกัน **ก้าวสั้นด้วยความไม่ประมาท ก้าวยาวด้วยฐานที่มั่นคง** ผมเชื่อว่าเราจะเป็นส่วนสำคัญที่จะนำพาเศรษฐกิจไทยก้าวไปได้ไกลทั้งในระดับภูมิภาคและระดับสากลอย่างสง่างามและยั่งยืน

ขอขอบคุณครับ